

Osebna in univerzalna **zgodba**

Alma Karlin V Lutkovnem gledališču Maribor predstava s pomenljivim podnaslovom *Popotne skice gospodične A.*

Zaradi izjemnega zanimanja za življenje in delo svetovne popotnice, pisateljice, pesnice in zbirateljice Alme Karlin se v zadnjih dveh desetletjih ob izdaji ali ponatisih njenih del vrstijo umetniški projekti, od razstav do gledaliških, plesnih in multimedijskih inscenacij. V Lutkovnem gledališču Maribor (LGM) so se odločili za izbor besedil iz njenih zapisov in predstavo naslovili *Alma: popotne skice gospodične A.*

PETER RAK

Režiserka ter avtorica besedila in likovne podobe Darka Erdelji je poudarila, da ne gre za kronološki življenjepis Alme Karlin ali sintetični povzetek njenih popotovanj, temveč za »poetično predstavo o korakih v neznanu in o iskanju življenja v pisani raznolikosti sveta«. Pri izboru besedila so se osredotočali na zapise, ki so jo odločilno zaznamovali ter tako ali drugače konstituirali njeno osebnost, ter pri tem izpostavili »pomen nizanja trenutkov, ki nas opisujejo, nam dajejo širine in globine ter se spreminjajo v spomine«.

Vzgib za nastanek predstave so bili po režiserkinih besedah ob fascinantni zgodbi Alme Karlin tudi lastna potovanja in pogoste selitve, ob čemer se zastavljajo vprašanja današnjega popotništva, kjer smo vse manj aktivni udeleženci dogodivščin, saj nam poti po svetu vse bolj nadomešča iluzija potovanja po medmrežju in virtualne poti prek računalniškega zaslona. To seveda ne odtehta realnih izkušenj, prek katerih se človek oblikuje, še zlasti, ker umanjka bistvena komponenta, to je srečevanje in spoznavanje ljudi, prek katerih se spoznavamo z raznolikimi čari sveta.

Trenutki, ki nas oblikujejo

Besedilo so po prvotni zasnovi zelo skrajšali in izčistili, tako da še vedno predstavlja svojevrstno sklenjeno celoto z vsemi vitalnimi poudarki, ob tem pa ni distrakcij in zastranitev. Eden od namenov je spodbuditi obiskovalca gledališča, da tematiko sam raziskuje naprej ter vzame v roke kakšno knjigo Alme Karlin. Dramaturginja in lektorica Metka Damjan je poudarila, da podnaslov predstave opozarja, da imajo izbrani utrinki z Alminih potovanj ne samo

oseben, temveč tudi univerzalen značaj, saj predstava ne postavlja v ospredje zgolj Alme Karlin, ampak tudi trenutke in stvari, ki nas v življenju oblikujejo.

Na to je opozorila tudi igralka Vesna Vončina, ki je soavtorica koncepta. »Čeprav so se razmere bistveno spremenile, so potovanja Alme Karlin pred stoletjem enako vznemirljiva kot danes, znotraj besedilnih okruškov pa smo izbrali takšne, s katerimi se lahko, če je dovolj senzibilen, še vedno identificira vsakdo izmed nas.« Gledališče je po njenih besedah prostor, v katerem pripovedujemo zgodbe, optimalno je, da vedno ne ponuja dokončnih odgovorov, temveč predvsem vzbudi radovednost.

Zelo pomemben element projekta je glasba, avtorica je Mateja Starič. Z glasbo ter različnimi efekti in naravnimi šumi ponazarja ter konstituira določeno okolje in dogodke, ob tem pa sugerira preplet zunanjih in notranjih svetov popotnice. Sicer pa predstavo zaznamuje predvsem minimalizem v vseh segmentih. Nastopa zgolj ena igralka, ki poleg glasu, zvoka in rok za pripovedovanje zgodbe uporablja le še drobne predmete, minimalistična je tudi scenska oprema, skratka, kljub sugestivnosti ostaja veliko manevrskega prostora za imaginacijo.

V predstavi ob skrbnem izboru utrinkov in poudarkov iz del Alme Karlin ostaja dovolj prostora za gledalčevo imaginacijo. FOTO BOŠTJAN LAH/LGM